

**Programmabegroting
en
Financiële begroting
2019 – 2022**

juli 2018

INHOUDSOPGAVE

Bestuurlijke samenvatting	2
Leeswijzer	4
Deel 1 Beleidsbegroting	
Strategische kerntaken	
1. Strategische agenda	6
Beheersmatige kerntaken	
2. Overige beheersmatige kerntaken	12
Overig	
3. Overige uitgaven en inkomsten	14
Deel 2 Paragrafen	
1. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	18
2. Paragraaf financiering	20
3. Bedrijfsvoering	23
Deel 3 Uiteenzetting financiële positie	
1. Overzicht van baten en lasten per programma	26
2. Meerjarenraming 2019-2022	27
3. Toelichting op baten en lasten	28
4. Formatieplan (inclusief toelichting)	30
5. Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven	33
6. Staat van reserves en voorzieningen (inclusief toelichting)	35
7. Taakvelden	39
8. Verzamelstaat bijdrage per gemeente ongewijzigd beleid	41

Bestuurlijke samenvatting

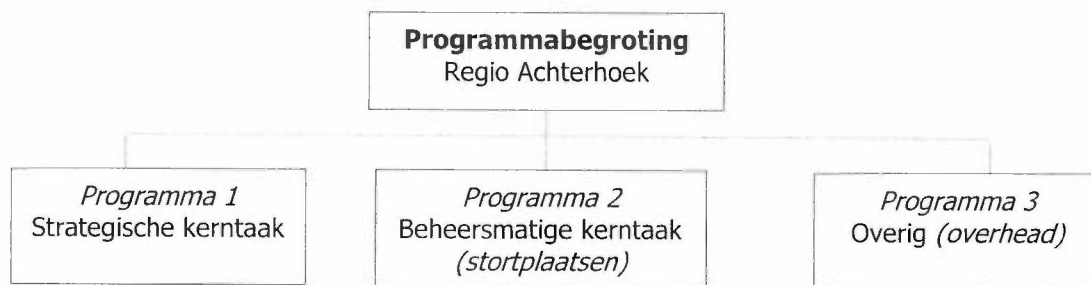
Het samenwerkingsverband Regio Achterhoek zet zich in voor het behoud van een economisch sterke en vitale regio die slim inspeelt op actuele maatschappelijk-economische uitdagingen, zoals de gevolgen van de demografische ontwikkelingen.

Begin 2016 heeft het algemeen bestuur besloten om zowel de bestuurlijke samenwerking en besluitvorming als de regionale uitvoeringskracht tegen het licht te houden. Daaruit is het voorstel is *De Achterhoek werkt door 2.0* voortgekomen. Dit voorstel gaat uit van een partnersamenwerking tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek. De gewijzigde begroting 2018 is vastgesteld in het algemeen bestuur van 11 juli 2018. De nieuwe samenwerkingsvorm is per 1 juli 2018 van start gegaan.

Met de programmabegroting besluiten de deelnemende gemeenten over de beleidsprioriteiten en de financiële kaders voor de Regio. Op 10 april 2018 is de kaderbrief voor de programmabegroting 2019 aan u toegezonden. In voorliggende programmabegroting treft u de inhoudelijke uitwerking aan.

Deel I van de programmabegroting bevat de programma's voor de strategische kerntaken en de beheersmatige kerntaken. Deel II bevat de verplichte paragrafen en deel III de financiële begroting, waarin vanuit verschillende perspectieven een beeld wordt geschetst van de financiële positie.

Onderstaand de schematische opbouw van de begroting van de Regio Achterhoek.

Strategische kerntaak:

De Regio heeft als strategische kerntaak de samenwerking in Achterhoek Board, Thematafels en Achterhoek Raad te regisseren. Daarnaast zijn ook lobby, grensoverschrijdende samenwerking in Euregioverband en subsidiewerving belangrijke kerntaken van de Regio. De Achterhoek Raad en Achterhoek Board bepalen de koers en strategie, de Thematafels zijn verantwoordelijk voor de uitwerking en realisatie.

Beheersmatige kerntaak:

Regio Achterhoek voert jaarlijkse nazorgwerkzaamheden uit voor de drie stortplaatsen De Langenberg, 't Bellegoor en WAL(D). In 2012 is een vervroegde overgangprocedure naar de Provincie in gang gezet. De kosten van de stortplaatsen komen ten laste van de voorziening nazorg stortplaatsen. Hiervoor wordt geen inwonerbijdrage gevraagd.

Procedure begroting 2019 i.v.m. doorontwikkeling

Formeel dient de begroting uiterlijk 1 augustus te worden ingediend bij Gedeputeerde Staten (artikel 47 WGR). Dit jaar heeft het algemeen bestuur op 31 januari 2018, vanwege de doorontwikkeling, ingestemd met een gewijzigde procedure. De begroting 2019 inclusief de gevolgen van de doorontwikkeling kan pas worden voorgelegd ná de besluitvorming over de doorontwikkeling en vaststelling van de daarbij behorende gewijzigde begroting 2018. Dus na het algemeen bestuur van 11 juli 2018. Dit betekent dat de procedure voor het vaststellen van de begroting 2019 met 2 maanden is uitgesteld tot 3 oktober 2018. De provincie Gelderland kan formeel geen toestemming geven voor uitstel, omdat het een wettelijke termijn betreft, maar zij heeft aangegeven geen actie te zullen ondernemen omdat gemeenten akkoord gaan met dit procedurevoorstel. De uitgewerkte behandelprocedure vindt u aan het eind van deze brief.

Financiële uitkomsten 2019

Het algemeen bestuur heeft op 31 januari 2018 besloten tot het hanteren van de (prijs)index voor gemeenschappelijke regelingen van 1,6% als maximale stijging van de inwonerbijdrage ten opzichte van de gewijzigde begroting 2018 op jaarbasis (dus inclusief financiële gevolgen doorontwikkeling). Het gewogen gemiddelde van de autonome kostenstijging voor 2019 bedraagt 2,2% (75% loonkosten met index 2,4% en 25% overige kosten met index 1,60%). Hoewel de Regio te maken krijgt met deze autonome kostenstijgingen, blijft de stijging van de inwonerbijdrage beperkt tot de prijsindex. Het verschil tussen autonome kostenstijging en indexeringsmethodiek moet binnen de begroting 2019 worden opgevangen.

De Regiobegroting bevat de programma's strategische kerntaken, beheersmatige kerntaken en overige uitgaven en inkomsten. Alleen voor de strategische kerntaken wordt een bijdrage van de gemeenten gevraagd. De bijdrage bedraagt:

	<i>Totaal</i>	<i>Per inw vanuit gemeenten</i>	<i>per inw vanuit provincie</i>	<i>Totaal</i>
<i>Organisatiekosten</i>				
Bijdrage 2018 in organisatiekosten	2.097.000	6,47	1,50	7,97
Stijging <u>1,6% index</u> gemeenschappelijke regelingen	<u>33.000</u>	<u>0,11</u>	<u>0,02</u>	<u>0,13</u>
Bijdrage 2019 in organisatiekosten	2.130.000	6,58	1,52	8,10
<i>Totaal organisatiekosten en investeringsfonds</i>			<i>2018</i>	<i>2019</i>
Bijdrage gemeenten en provincie in organisatiekosten			7,97	8,10
Bijdrage Provincie in investeringsfonds			0,50	0,51
Totaal bijdrage gemeenten en provincie			8,47	8,61

De bijdrage van de gemeenten zit in eerste instantie in de organisatiekosten. Per 1 juli is een investeringsfonds gevormd waarin, naast een Rijksbijdrage voor krimp, ook de provincie structureel een bijdrage doet. Uitgangspunt bij de doorontwikkeling is dat een eventueel overschot in het jaarresultaat ook wordt toegevoegd aan het investeringsfonds met een beperking tot maximaal € 0,50 per inwoner.

Bijdrage projecten

De besluitvorming over nieuwe projecten loopt in de nieuwe samenwerking via de Achterhoek Board en Achterhoek Raad. Indien er additionele middelen vanuit de gemeenten nodig zijn dan loopt de besluitvorming hierover vervolgens via het algemeen bestuur naar de gemeenteraden. Projecten worden uitgevoerd in wisselende drie O-samenstelling, met een eigen financiering en organisatorische vormgeving.

Behandelprocedure

Volgens de vastgestelde planning dient de begroting in het algemeen bestuur van **1 oktober 2018** te worden vastgesteld. Hiervoor geldt de volgende procedure:

4 april	De kaderbrief wordt behandeld in de vergadering van het dagelijks bestuur. Direct daarop wordt de kaderbrief ter informatie verzonden aan de colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
28 juni	De programma's, verplichte paragrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld.
15 juli	Het volledige boekwerk wordt aan de deelnemende gemeenten verzonden ter behandeling in de raad voor het geven van zienswijzen.
aug/sept	Zienswijzen ontvangen voor 19 september 2018 worden meegenomen in de verzending van de vergaderstukken. Zienswijzen ontvangen na deze datum worden mondeling ingebracht in de vergadering.
1 okt	Vaststelling van de programmabegroting in de vergadering van het algemeen bestuur.

De gemeenten worden verzocht om de zienswijze van de raad schriftelijk kenbaar te maken.

Doetinchem, 12 juli 2018
Het Dagelijks Bestuur van de Regio Achterhoek

Leeswijzer

Deel I van de programmabegroting bevat de programma's voor de strategische kerntaken en de beheersmatige kerntaken (stortplaatsen). Deel II bevat de verplichte paragrafen en deel III de financiële begroting, waarin vanuit verschillende perspectieven een beeld wordt geschetst van de financiële positie.

In de programma's zijn de volgende rubrieken gehanteerd:

Inleiding:

In deze rubriek "wat willen we bereiken" wordt de strategische doelstelling kort beschreven en wordt ingegaan op de ontwikkelingen van buiten de organisatie, waarmee ook rekening moet worden gehouden.

Beleidskaders:

Deze rubriek "wat zijn onze beleidskaders?" kan niet los worden gezien van de volgende rubriek "wat gaan we doen?". Maatschappelijke ontwikkelingen, wijziging van wet- en regelgeving en praktische zaken kunnen aanleiding geven tot wijziging van beleid en/of nieuwe beleidsaccenten. Opname van deze rubriek beoogt het bestaande beleid niet uit het oog te verliezen. Het is een beknopte opsomming van nota's of regelgeving waarin het bestaande beleid is vastgelegd.

Beleidsaccenten:

Deze rubriek heeft als titel "Wat gaan we doen?". Voor de taken van de Regio wordt een beknopte beschrijving van werkzaamheden weergegeven.

Middelen:

Deze rubriek heeft als titel "Wat mag het kosten?". In tabelvorm wordt weergegeven de geraamde lasten en baten. Ook wordt aangegeven of hiervoor een bijdrage vanuit de reserves nodig is (saldo voor en na bestemming) en welke inwonerbijdrage. Beknopt worden de belangrijkste wijzigingen tussen de raming van het begrotingsjaar en het vorige begrotingsjaar toegelicht. Tenslotte wordt, indien van toepassing, de voor het specifieke programma opgenomen investeringen vermeld.

Indicatoren

In deze programmabegroting zijn geen meetbare indicatoren over de doelstellingen opgenomen. Dit is ook logisch, want deze zijn gekoppeld aan de projecten die afzonderlijk (via projectplannen) worden opgenomen en geëvalueerd.

Deel 1

Beleidsbegroting

Programma's

Strategische kerntaken

Programma 1

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Achterhoekers werken van oudsher sterk samen en zijn daar ook goed in, het zit in ons DNA. We hebben een sterke (maak)industrie en bedrijven, overheid en organisaties zoeken elkaar op om samen te werken en te blijven innoveren. Deze kracht maakt dat we een positieve uitstraling hebben en ons gezamenlijk profileren als SmartHub Achterhoek. Dit neemt niet weg dat er flinke uitdagingen zijn voor de Achterhoek om ook in de toekomst (economisch) aantrekkelijk te blijven.

Belangrijke opgaven die zich de komende jaren zullen aandienen voor de Achterhoek zijn de bevolkingsontwikkeling (minder inwoners, ontgroening, vergrijzing), de economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de woningmarkt, de bereikbaarheid van de regio en de duurzaamheidsopgave. Deze opgaven vragen een gezamenlijke, regionale aanpak van overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en onze inwoners samen.

De Achterhoekse partners voeren hiervoor een gezamenlijke regionale agenda uit. De Achterhoek Board is de motor die deze samenwerking initieert en kracht geeft. De Regio heeft daarin een regisseursrol: zorgen voor de gezamenlijk gedragen inhoud en deze vertalen naar zichtbare acties.

Focus van de regionale agenda 2030

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. Leidend is het draaiende houden en versterken van de economie. Hiervoor werken we aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven, aan goed en juist opgeleid personeel en een mooie en prettige woonomgeving. Een goede (digitale) bereikbaarheid is essentieel voor onze bedrijven en voor onze inwoners. Bovengenoemde opgaven kunnen we alleen realiseren door samen te werken en de opgaven op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid, vestigingsklimaat, infrastructuur en werk in samenhang te bekijken.

Bedrijven in de Achterhoek geven aan dat hun voortbestaan en groei staat of valt met de beschikbaarheid van goed opgeleid (technisch) personeel. Ook op het gebied van de zorg zien we deze ontwikkeling. Er is dus meer aandacht nodig voor de manier waarop we vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar laten aansluiten.

Goede bereikbaarheid van (en binnen) de Achterhoek is hiervoor een randvoorwaarde.

De tevredenheid van Achterhoekers over hun woonomgeving is groot. Deze kwaliteiten willen we behouden c.q. versterken. Om dit duurzaam te kunnen doen, zetten we in op circulaire economie en de energietransitie. Dit resulteert in de volgende thema's voor de inrichting van de regionale samenwerking:

1. **Smart Werken en Innovatie**
2. **Onderwijs en Arbeidsmarkt**
3. **Vastgoed en Woningmarkt**
4. **Mobiliteit en Bereikbaarheid**
5. **Circulaire economie en Energietransitie**
6. **Zorginnovatie**

Belangenbehartiging

Om bovenstaande te bereiken zijn forse investeringen en experimenteerterruimte nodig in de wet en regelgeving. De lobby hiervoor wordt gecoördineerd door de Achterhoek Board, waarin alle partners zitting hebben. Regio Achterhoek vervult hierin een regisseursrol. Ze coördineert de lobbyagenda, voert deze uit en verzorgt regionale subsidieaanvragen.

Samenwerking 'over de grens'

Om onze ambities te kunnen waarmaken, heeft een goede samenwerking met Duitsland grote meerwaarde. Wanneer we in staat zijn de grensbarrière op te lossen, is het economisch potentieel van de Achterhoek veel groter dan nu het geval is. Vlak over de grens bevindt zich bovendien een uitstekende technische hogeschool. De samenwerking met Duitsland heeft dan ook een duidelijke plek in de regionale samenwerking. Voor de Achterhoek zijn zowel de Euregio als de Euregio Rijn Waal van belang.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Vanaf medio 2016 heeft de Achterhoek zich georiënteerd op een versterking van de regionale samenwerking. Met drie doelen:

1. Het beter betrekken van raadsleden bij de regionale samenwerking
2. Meer slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming
3. Meer uitvoeringskracht

Dit heeft medio 2018 geleid tot het instellen van een Achterhoek Raad, Achterhoek Board en Achterhoek thematafels. De Achterhoek investeert hiermee in krachtige (minder versnipperde) bestuurlijke 30- samenwerking, de raden krijgen meer invloed om aan de voorkant te sturen op de regionale samenwerking, de kwantitatieve en kwalitatieve inzet wordt versterkt en er komt een regionaal investeringsfonds. De provincie Gelderland participeert actief in deze samenwerking. Hiermee verwachten we een sterkere en eenduidige regionale agenda te kunnen uitvoeren, ondersteund door een krachtige, gezamenlijke lobby.

Interessant punt in de nieuwe samenwerking is dat de Achterhoek met de gekozen vorm (GR), de mogelijkheden van de WGR 'oprekt'. Er is een drietal gremia toegevoegd, naast de bestaande formele gremia in de GR. Deze 'informele' gremia zijn in de praktijk belangrijke dragers van het systeem. Met het ministerie van BZK gaan we het komende jaar bekijken of de Achterhoekse werkwijze op formele instemming kan rekenen, of zelfs tot een wijziging in de WGR kan leiden. Wanneer dit niet het geval is bekijken we opnieuw of we in de formeel juridische structuur nog wijzigingen moeten aanbrengen.

Democratische verankering

Belangrijk is dat de democratisch gekozen raadsleden vroeg in het proces van regionale visievorming of beleidsontwikkeling kaderstellend op inhoud betrokken worden. Hiertoe is een Achterhoek Raad geïnstalleerd; een democratisch gelegitimeerd orgaan van raadsleden dat instemt met de grote lijnen van de regionale samenwerking en functioneert als 'ambassadeur' naar de lokale raden. Raadsleden uit verschillende gemeenten treffen elkaar hier en bepalen samen de globale koers voor de Achterhoek.

Deze Achterhoek Raad gaat over de inhoud van de samenwerking, en benoemt de kaders en thema's die, eerst in de visie en daarna jaarlijks, belangrijk gevonden worden en waarmee de Achterhoek Board aan de slag moet. Voorwaarde is dat de Achterhoek Raad kan 'sturen aan de voorkant van het proces' en goed gefaciliteerd wordt.

Wat zijn onze beleidskaders?

Beleidskaders	Datum	Orgaan
Subsidieverordening	22 oktober 2008	algemeen bestuur
Organisatieverordening	22 oktober 2008	algemeen bestuur
Reglementen van Orde voor AB en DB	14 december 2016	algemeen bestuur
Uitvoeringsagenda ^{2.0} Achterhoek2020	Maart/april 2016	30 samenwerking
De Achterhoek Werkt Door 2.0	juni 2018	30 samenwerking
Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek 24 ^e wijziging	11 juli 2018	algemeen bestuur

NB. De reglementen van Orde en verordeningen zullen –indien nodig- nog worden aangepast aan de 24ste samenwerkingsregeling.

Wat gaan we doen?

I Achterhoek Agenda 2030

In de tweede helft van 2018 bereidt de Achterhoek Board de Achterhoek Agenda2030 voor. De basis hiervoor ligt in het overdrachtsdocument van de stuurgroep Achterhoek2020: de ToekomstKrant. Samen met de Achterhoek Raad worden de grote lijnen en thema's benoemd waaraan de Achterhoek Board, samen met de Thematafels gaat werken. Tegelijkertijd wordt het jaarplan voor 2019 opgesteld. In dit jaarplan staan doelen, resultaat en inzet.

Zes Achterhoek Thematafels zijn aan zet om de jaarplannen uit te voeren. Vooruitlopend op de nog op te stellen Achterhoek Agenda 2030 wordt gedacht aan de volgende doelen:

Smart Werken en Innovatie

- Profileren van de Achterhoek als dé Stage en afstudeerregio van Nederland;
- Implementatie principes Smart Industries in de Achterhoek.

Onderwijs en Arbeidsmarkt

- Een goede match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- Een hoge arbeidsparticipatie;
- Beschikbaarheid van de juiste opleidingen.

Vastgoed en Woningmarkt

- Duurzame transitie van de woningvoorraad (kwantitatief en kwalitatief);
- Werken aan aantrekkelijke en compacte kernen;
- Integrale aanpak van leegstaand en leegkomend agrarisch, zakelijk en maatschappelijk vastgoed.

Mobiliteit en Bereikbaarheid

- Goede regionale ontsluiting via weg, spoor en water;
- Goede bereikbaarheid van voorzieningen;
- Goede digitale bereikbaarheid (breedband internet);
- Implementatie van slimme mobiliteit.

Circulaire economie en Energietransitie

- Stimuleren en initiëren van de circulaire economie, door duurzame verwerving en het voorkomen van verspilling van grondstoffen;
- Achterhoek energieneutraal in 2030;
- Achterhoek kunstmestvrij in 2030.

Zorginnovatie

- Innovatie in de zorg;
- Toepassen van Smart technieken in de zorg.

Achterhoek Raad

Voor de grote opgaven waar we voor staan is bestuurlijke slagkracht nodig. Daarom nemen raadsleden uit alle Achterhoekse gemeenten deel aan de Achterhoek Raad. Samen bepalen zij de globale koers voor de Achterhoek. Zo is het aan de Raad om in te stemmen met de inhoudelijke kaders en thema's en de visie op de regionale samenwerking. De Achterhoek Raad stuurt nadrukkelijk aan de voorkant van het proces, door het vaststellen van de Achterhoek Agenda, de Jaarplannen en de evaluaties die door de Achterhoek Board worden voorbereid.

Achterhoek Board

De Achterhoek Board is het gezicht van de Achterhoekse samenwerking. De Board schakelt voortdurend tussen de Achterhoek Raad en de Thematafels. Zo bereidt de Board samen met de Thematafels de inhoudelijke Agenda2030, de jaarplannen en evaluaties voor en bespreekt deze met de Achterhoek Raad. De Achterhoek Board is verantwoordelijke voor de voorbereiding van de bijeenkomsten van de Achterhoek Raad. De Board ziet verder toe op de voortgang en de